

Sisältö

JOHDANTO	1
I OSA: Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä ammatillisen koulutuksen järjestäjänä	2
1 Opintojen tarjonta yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja työelämän kanssa	2
1.1 Koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö	2
1.2 Yhteistyö työelämän kanssa.....	3
2 Toiminnan kehittäminen	3
2.1 Palaute- ja arviointijärjestelmä	3
2.2 Henkilöstön pedagogisen osaamisen kehittäminen.....	3
3 Opiskelijan oikeusturva	3
3.1 Terveydentilavaatimukset	3
3.1.1 Terveydentilavaatimukset opiskelijaksi hakeutumis- ja valintavaiheessa	4
3.1.2 Terveydentilavaatimukset opiskelun aikana	4
3.2 Rikostaustaote tai suppea turvallisuusselvitys.....	4
3.3 Opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen.....	5
3.4 Opiskelijan muutoksenhakumahdollisuudet	5
3.5 Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet	6
3.6 Kurinpitomenettely.....	7
4 Oppimisen ohjaus ja oppimisen suunnittelu	7
4.1 Lähiopetus.....	7
4.2 Itsenäinen opiskelu.....	7
4.3 Etäopetus	8
4.4 Monimuoto-opetus.....	8
4.5 Verkko-opetus ja -ohjaus.....	8
4.6 Työpaikalla järjestettävä koulutus	8
4.6.1 Työpaikalla järjestettävä koulutus ja työturvallisuus.....	8
4.6.2 Työpaikkaohjaajien ja -kouluttajien koulutus	9
4.7 Kilpailutoiminta oppimisen edistäjänä	9
II OSA: Koulutuksen järjestäminen	9
5 Ammatillinen tutkinto ja VALMA-koulutus	9
5.1 Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) (44 §)	10
5.2 Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot	10
5.3 Erityinen tuki (aikaisemmin erityisopetus)	11
5.3.1 Erityisen tuen tarpeen määrittely.....	11
5.3.2 Erityisen tuen toteutus.....	11

6	Osaamisen arviointi	11
6.1	<i>Arvioinnin tehtävät ja tavoitteet</i>	<i>11</i>
6.2	<i>Arvioinnista tiedottaminen.....</i>	<i>12</i>
6.3	<i>Osaamisen arviointi ja näytöt</i>	<i>12</i>
6.4	<i>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen</i>	<i>13</i>
6.5	<i>Osaamisen arvioijat ja arvosanasta päättäminen</i>	<i>13</i>
6.6	<i>Erityinen tuki ja osaamisen arviointi</i>	<i>14</i>
6.7	<i>Arviointiaineiston säilyttäminen</i>	<i>14</i>
6.8	<i>Arvioinnin uusiminen ja arvosanan korottaminen</i>	<i>14</i>
6.9	<i>Arvioinnin oikaiseminen</i>	<i>14</i>
6.10	<i>Todistukset</i>	<i>15</i>
7	Opiskelua tukevat palvelut	15
7.1	<i>Opinto-ohjaus ja sen tavoitteet.....</i>	<i>15</i>
7.1.1	<i>Opiskelijan oikeus opinto-ohjaukseen</i>	<i>15</i>
7.1.2	<i>Opinto-ohjauksen toteuttaminen.....</i>	<i>16</i>
7.2	<i>Opintojen etenemisen seuranta ja varhainen puuttuminen</i>	<i>16</i>
7.3	<i>Opiskeluhoolto ja sen tavoitteet</i>	<i>16</i>
7.4	<i>Opiskeluhoollon toteuttaminen.....</i>	<i>17</i>
7.5	<i>Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö.....</i>	<i>17</i>
7.6	<i>Opintotoimisto</i>	<i>18</i>

JOHDANTO

Tämä Luksian opetussuunnitelman yhteisen osan korvaava ohje perustuu lakiin ammatillisesta koulutuksesta (L 531/2017) ja asetukseen ammatillisesta koulutuksesta (A 673/2017). Tässä ohjeessa kuvataan koulutus-, opetus- ja ohjaustoiminnan yhteiset periaatteet ja menettelytavat Luksiassa. Tämä ohje linjaa ja yhtenäistää toimintaa ja ohjaa opetuksen laadun kehittämistä. Lisäksi se on tiedottamisen ja perehdyttämisen väline.

Luksian toimintaympäristö

Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä on koulutuksen järjestäjä, jonka tehtävänä on järjestää ammatillista koulutusta jäsenkuntiensa puolesta ja kehittää työelämän osaamista. Jäsenkuntia ovat Hanko, Inkoo, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti.

Opiskelijoiden odotukset ja vaatimukset opiskeluympäristön toiminnallisille puitteille ja opetusjärjestelyjen laadulle ovat lisääntyneet. Lisäksi opiskelupaikan valintaan vaikuttaa entistä enemmän koulutuksen järjestäjän maine ja julkisuuskuva. Perustehtävän tuloksellisuuden merkitys lisääntyy, sillä koulutuksen järjestäjien tuloksellisuutta arvioidaan, järjestäjiä vertaillaan ja tuloksellisesta toiminnasta palkitaan. Luksiassa koulutuksen ja toiminnan kehittäminen toteutetaan prosessikuvauksen mukaisesti.

Ammatillisen koulutuksen sisällölliseen kehittämiseen vaikuttavat myös mm. työ- ja elinkeinoelämässä tapahtuvat nopeat muutokset, tarve saada kaikille peruskoulunsa päättävälle jatko-opintopaikka sekä maahanmuuttajaopiskelijoiden määrän kasvaminen. Lisäksi työelämä kansainvälistyy ja se edellyttää ammatilliselta koulutukselta uudenlaisia kansainvälistymisvalmiuksia.

Työelämävalmiuksien omaksumisen merkitys jo opiskeluaikana lisääntyy. Ammattien ja ammattitaitojen uudistuminen edellyttää muutosvalmiutta ammatillisessa koulutuksessa ja sen toteutussuunnitelmia tehtäessä. Ammatillisen opettajan työ on muuttumassa oppilaitoskeskeisestä opetuksesta yhä enemmän työtilanteissa ja työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen ja osaamisen arviointiin. Toisaalta on havaittavissa hankaluuksia työpaikalla järjestettävän koulutuksen paikkojen saatavuudessa.

Ammatillinen koulutus on kokonaisuus, joka edellyttää järjestäjältä joustavaa kykyä palvella sekä työelämään siirtyvien että työssä olevien koulutustarpeita. Asiakkuuksien kokonaisvaltaiset osaamisen kehittämiskäsit ja kumppanuuksien rakentaminen ovat merkittäviä kilpailutekijöitä.

Toteutussuunnitelmatyö Luksiassa

Lainsäädäntö ei enää edellytä koulutuksen järjestäjien omien tutkintokohtaisten opetussuunnitelmien laadintaa. Luksiassa on linjattu, että Luksia-tasoinen opintotarjotin rakentuu tutkintojen ja koulutusten toteutussuunnitelmista, jotka laaditaan valtakunnallisten tutkintojen perusteiden pohjalta tutkinnoittain (perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot) ja tarpeen mukaan muistakin tarjolla olevista koulutuksista (ainakin VALMA-koulutus). Uudet valtakunnalliset perustutkintojen perusteet astuvat voimaan pääsääntöisesti 1.8.2018. Ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen perusteet portaittain 1.1.2019 mennessä. Tutkintojen perusteet löytyvät e-perusteina osoitteesta <https://eperusteet.opintopolku.fi>. Ammatillisen koulutuksen uudistamista ja sen ohjeita kannattaa seurata myös osoitteessa <http://minedu.fi/amisreformi>. Tärkeimmät Luksian opintojen tarjonnan suunnittelua ohjaavat normit on koottu tähän ohjeeseen, joka korvaa aiemmilta vuosilta tutun Luksian opetussuunnitelman yhteisen osan.

Elämme koulutuksen ohjeiden siirtymävaiheessa ja osittain koulutusta toteutetaan vanhojen tutkinnon perusteiden ja 1.1.2018 voimaan tulleen ammatillisen koulutuksen lainsäädännön pohjalta, joten tarkennettavaa on suuntaan tai toiseen.

I OSA: Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä ammatillisen koulutuksen järjestäjänä

Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on kohottaa väestön ammatillista osaamista, kehittää työelämää ja vastata sen osaamistarpeisiin sekä edistää työllistymistä niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Ammatillisessa koulutuksessa otetaan erityisesti huomioon työelämän tarpeet ja koulutusta järjestettäessä toimitaan yhteistyössä elinkeino- ja muun työelämän kanssa.

Luksia järjestää ammatillisia tutkintoja ja koulutusta opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän järjestämisluvan mukaisesti (oppilaitosmuotoisesti ja työvoimakoulutus) seuraavilla aloilla:

- Humanistiset ja taidealat
- Kauppa, hallinto ja oikeustieteet
- Maa- ja metsätalousala
- Palvelualat
- Terveys ja hyvinvointi
- Tekniikan alat
- Tietojenkäsittely ja tietoliikenne.

Lisäksi Luksia järjestää järjestämisluvan mukaisesti ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa koulutusta.

Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymällä on myös lupa järjestää kuorma- ja linja-autonkuljettajien perustason ammattipätevyyskoulutusta sekä ammatillisena perusettä lisäkoulutuksena.

Koulutuksesta tiedotetaan hakijoille valtakunnallisilla [www-sivuilla \(www.opintopolku.fi\)](http://www.opintopolku.fi) ja Luksian [www-sivuilla](http://www.luksia.fi).

Koulutusta järjestetään ja kehitetään tulos- ja toimialueiden yhteistyönä asiakaslähtöisesti elinikäisen oppimisen, tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden sekä kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.

1 Opintojen tarjonta yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja työelämän kanssa

Koulutuksen järjestäjille on säädetty velvoite olla yhteistyössä alueella toimivien ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja muiden koulutuksen järjestäjien kuten perusopetuksen järjestäjien, ammattikorkeakoulujen, yliopistojen ja vapaan sivistystyön sekä taiteen perusopetuksen järjestäjien kanssa.

1.1 Koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö

Luksiassa tehdään opetuksen ja koulutuksen kehittämiseen ja opintojen tarjontaan liittyvää yhteistyötä jäsenkuntien alueen perusopetuksen ylä- ja alakoulujen, toisen asteen oppilaitosten ja muiden toisen asteen koulutuksen järjestäjien ja korkea-asteen oppilaitosten kanssa.

1.2 Yhteistyö työelämän kanssa

Yhteistyö työelämän kanssa toteutuu mm. työpaikoilla järjestettävässä koulutuksessa käytännön työtehtävissä ja yhteisinä projekteina.

Työpaikkaohjaajien koulutus toteutetaan Opetushallituksen suosituksen mukaisesti (OPH:n määräykset ja ohjeet 2012:41). Koulutuksen laajuus on viisi osaamispistettä ja toteutustapoja on useita. Lisäksi osaamisen arvioijille, työpaikkaohjaajille ja -kouluttajille järjestetään lyhyempää perehdytystä ja täydennyskoulutusta.

Luksian neuvottelukuntien tavoite on ammatillisen koulutuksen kehittäminen työelämälähtöisesti ja osaavan työvoiman saannin turvaaminen Länsi-Uudellamaalla. Tähän neuvottelukunnat pyrkivät luomalla ja vahvistamalla Luksian ja työelämän välisiä kumppanuuksia ja kehittämällä tutkintoja Luksian kehittämislinjausten mukaisesti.

2 Toiminnan kehittäminen

Luksiassa tutkintojen ja toiminnan kehittäminen toteutetaan siten kuin prosessikuvauksissa on kuvattu. Opetusmenetelmiä ja oppimisympäristöjä kehitetään kehittämislinjausten ja saadun arviointitiedon ja palautteen mukaisesti hankkeina.

2.1 Palaute- ja arviointijärjestelmä

Seuraamme toimintaamme ja sen vaikuttavuutta järjestelmällisesti asiakaspalautteiden avulla. Palautetta kerätään sekä suullisesti että palautejärjestelmien kautta opiskelijoilta, yrityksiltä, henkilöstöltä ja muilta sidosryhmiltä.

2.2 Henkilöstön pedagogisen osaamisen kehittäminen

Henkilöstöstrategiassa ja henkilöstön koulutussuunnitelmassa linjataan toimenpiteet, joiden avulla Luksian henkilöstön osaamista kehitetään.

3 Opiskelijan oikeusturva

3.1 Terveystilavaatimukset

Opiskelijaksi ottamisen terveydellisistä ja toimintakykyyn liittyvistä edellytyksistä säädetään Opetushallituksen tutkintojen perusteissa (ns. SORA-lainsäädäntö).

Kaikilla koulutusaloilla on lähtökohtana, että opiskelijan terveydentila ei vaaranna kenenkään turvallisuutta. Valtioneuvoston asetuksissa (VNA 673/2017) määrätään tutkinnot, joille määritellään terveydentilavaatimukset. Luksiassa näitä ns. SORA-tutkintoja ovat:

- logistiikan perustutkinnon kuljetuspalvelujen osaamisala
- rakennusalan perustutkinnon maarakennuskoneenkuljetuksen osaamisala
- sosiaali- ja terveystalouden perustutkinto
- turvallisuusalan perustutkinto
- hierojan ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto
- kehitysvamma-alan ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto
- koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjauksen ammattitutkinto
- perhepäivähoitajan ammattitutkinto
- vanhustyön erikoisammattitutkinto
- vartijan ammattitutkinto
- yhdistelmäajoneuvonkuljettajan ammattitutkinto

Opetushallitus on antanut määräykset edellä mainittujen osalta tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista. Alakohtaisilla vaatimuksilla pyritään varmistamaan, että opiskelija on terveydentilaltaan ja toimintakyvyltään kykenevä alan opintoihin sekä työhön.

Säännösten tavoitteena on parantaa turvallisuutta koulutuksessa ja sen jälkeisessä työelämässä sekä lisätä koulutuksen järjestäjien keinoja puuttua tilanteisiin, jotka liittyvät soveltumattomuus- ja turvallisuuskysymyksiin.

3.1.1 Terveydentilavaatimukset opiskelijaksi hakeutumis- ja valintavaiheessa

Luksiaan opiskelijoiksi hakeutuville tiedotetaan yleisistä terveydentilan ja toimintakyvyn vaatimuksista Luksian www-sivuilla, hakuoppaissa sekä pääsy- ja soveltuvuuskokeiden yhteydessä.

Kun opiskelijaksi hakija hakee yhteishaussa ammatilliseen peruskoulutukseen ja johonkin SORA-tutkintoon, häntä pyydetään ilmoittamaan oma terveydentila-arvio ja vertaamaan sitä tutkinnon perusteiden mukaisiin terveydentilavaatimuksiin. Vastaava ilmoitus edellytetään opiskelijan hakiessa suoraan Luksiaan. Opiskelijaksi hakeutuvan oma kuvaus nykyhetken terveydentilastaan ja mahdollisen sairauden hoitotilanteesta riittää pääsääntöisesti valintatilanteessa.

Hakuvaiheessa tiedotetaan myös opiskeluoikeuden peruuttamismahdollisuudesta, mikäli hakija on salannut terveydentilaansa liittyviä tietoja tai että opiskelijaksi ottamiselle voi olla esteenä aiempi opiskeluoikeuden peruuttamispäätös asetuksen mukaisissa tutkinnoissa.

Opiskelijaksi ottamisen edellyttämien terveydentilaa koskevien tietojen lisäksi tulee varmistaa, että opiskelijaksi valitun henkilön terveydentila on sellainen, että hän voi selviytyä myös koulutukseen kuuluvasta työelämässä järjestettävästä koulutuksesta, kuten alan tehtävissä toimiminen ja tutkinnon ammattitaitovaatimusten saavuttaminen edellyttävät. Hakijan oikeusturvan kannalta on perusteltua, että häntä ei valita sellaiseen koulutukseen, jonka mukaisissa tehtävissä hän ei terveydentilansa vuoksi voisi toimia. Opiskelijavalintaa tehtäessä on otettava huomioon ammatteihin ja työhön sisältyvät moninaiset tehtävät. On mahdollista, että saman tutkinnon sisällä voi olla tutkinnon osia, jotka edellyttävät erilaisia terveydentilavaatimuksia ja mahdollistavat täten opiskelijalle yksilöllisiä ratkaisuja koulutuksen suorittamiseen.

3.1.2 Terveydentilavaatimukset opiskelun aikana

Opiskelijan terveydentila voi muuttua opiskelun aikana, siksi opiskelijalta voidaan pyytää opiskeluoikeuden arviointia varten lääkärin kirjallinen lausunto, jos on aiheellista epäillä opiskelijan tai tutkinnon suorittajan terveydentilan tai toimintakyvyn muuttumista opiskelun kuluessa.

Kaikissa tilanteissa joissa käsitellään ja tallennetaan henkilötietolaisissa arkaluonteisiksi määritellyjä henkilötietoja, kuten opiskelijan terveydentilaa koskevia tietoja, noudatetaan säädösten edellyttämää huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa.

3.2 Rikostaustaote tai suppea turvallisuus selvitys

Rikosrekisterilain 6 §:n 3 momentissa tarkoitettu rikosrekisterin otteesta käytetään ilmaisua rikostaustaote. Rikostaustaote pyydetään nähtäväksi kaikilta opiskelijoilta, joiden SORA-tutkintoon liittyviin opintoihin tai työpaikalla järjestettävään koulutukseen sisältyy olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä. Rikostaustaotteen pyytäminen voi tulla kysymykseen myös VALMA-koulutuksessa eli ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa. Rikostaustaotteen pyytamisestä tiedotetaan mm. Luksian www-sivuilla ja mahdollisten pääsy- ja soveltuvuuskokeiden yhteydessä ja opiskelijaksi hyväksymisen yhteydessä.

Rikostaustaote voidaan pyytää opiskelijalta vasta, kun koulutus on alkanut. Opiskelija itse hankkii otteen, jonka toimialarehtori tai hänen nimeämensä tarkastaa ennen kyseisten opintojen tai työssäoppimisjakson alkamista ja kirjaa opiskelijahallintajärjestelmään otteen nähdyksi.

Turvallisuusalalla (pt ja at) rikostaustaotteen sijaan pyydetään suppea turvallisuusselvitys.

3.3 Opiskelu oikeuden peruuttaminen ja palauttaminen

Opiskelu oikeustoimikunta on lakisääteinen toimielin (L 531/2017, 93 §), jossa on koulutuksen järjestäjän, opiskelijahuollon, opettajien, työelämän ja opiskelijoiden edustus. Kuntayhtymän hallitus nimeää toimielimen jäsenet ja toimielimen puheenjohtajan. Luksian opiskelu oikeustoimikunta päättää opiskelu oikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta. Opiskelu oikeustoimikunnan päätöksestä voi valittaa opiskelijoiden oikeusturvalautakuntaan (L 956/2011, 546/2017).

Opiskelu oikeuden peruuttaminen

Opiskelu oikeuden peruuttaminen on mahdollista vain SORA-tutkinnoissa. Opiskelu oikeus voidaan peruuttaa, jos opiskelija tai tutkinnon suorittaja vaarantaa toistuvasti tai vakavasti toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden ja näin osoittautuu ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan opintoihin liittyvissä käytännön tehtävissä ja/tai työssäoppimisessa. Opiskelu oikeus voidaan peruuttaa myös, jos opiskelija tai tutkinnon suorittaja ei täytä terveydentilaltaan ja toimintakyvyltään opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä tai hakija on hakuvaiheessa salannut tiedon aikaisemmasta opiskelu oikeuden peruuttamisesta, mikä olisi voinut estää hänen opiskelijaksi ottamisensa. Opiskelu oikeus voidaan peruuttaa myös, jos opiskelija tai tutkinnon suorittaja on tuomittu rangaistukseen sukupuolisiveellisyttä loukkaavasta teosta, seksuaalirikoksesta, törkeästä henkeen tai terveyteen kohdistuneesta rikoksesta tai vähäistä vakavammasta huumausainerikoksesta ja opintoihin tai työssäoppimiseen liittyy alaikäisen turvallisuutta koskevia vaatimuksia.

Koulutuksen järjestäjällä on oikeus saada tiedot opiskelijan mahdollisesta aikaisemmasta opiskelu oikeuden peruuttamisesta koskevasta päätöksestä perusteluineen toiselta koulutuksen järjestäjältä tai korkeakoululta.

Opiskelu oikeuden palauttaminen

Luksian opiskelu oikeustoimikunta päättää opiskelu oikeuden palauttamisesta. Jotta opiskelu oikeus voidaan palauttaa, opiskelijan on osoitettava, että opiskelu oikeuden peruuttamisen aiheuttaneet terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvät syyt ovat poistuneet. Opiskelu oikeuden palauttamisen hakemiselle ei ole asetettu määräaika.

Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutuksen järjestäjän on annettava Valviralle tieto sen toimialaan kuuluvien tutkintojen opiskelu oikeuden palauttamista koskevista päätöksistä ja niiden perusteluista.

3.4 Opiskelijan muutoksenhakumahdollisuudet

Muutoksenhausta tiedotetaan opiskelijalle kirjallisesti päätöksenteon yhteydessä. Ohjeet sisältävät muutoksenhakuajan ja -osoitteen.

Opiskelija / tutkinnon suorittaja voi vaatia oikaisua valittamalla aluehallintovirastoon seuraavissa asioissa (L 531/2017, 111 §):

- valmentavan koulutuksen suoritus aika
- opiskelijaksi ottaminen

- osaamisen arvioinnin mukauttaminen
- ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen
- huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuus
- opintojen keskeyttäminen
- eronneeksi katsomisesta.

Opiskelija / tutkinnon suorittaja voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen seuraavissa asioissa (L 531/2017, 112 §):

- kirjallinen varoitus
- määräaikainen erottaminen oppilaitoksesta
- opiskeluoikeuden pidättäminen
- asuntolasta erottaminen
- maksuton ruokailu
- erityistä tukea saavan opiskelijan opintososiaaliset etuudet
- oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan opintososiaaliset etuudet
- asuntolapaikka.

Opiskelija / tutkinnon suorittaja voi hakea muutosta opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalta annettuun päätökseen seuraavissa asioissa (L 531/2017, 113 §):

- opiskeluoikeuden peruuttaminen tai palauttaminen.

3.5 Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet

Opiskelijan oikeusturvaa säätelevät Opiskelijan oikeusturvaa säätelevät perusoikeudet, laki ja asetus ammatillisesta koulutuksesta (L 531/2017, A 673/2017), hallintolaki (L 434/03) ja työturvallisuuslaki (L 738/02 muutoksineen). Opiskelijan tulee lisäksi noudattaa Luksian järjestyssääntöjä.

Opiskelijalla on oikeus:

- turvalliseen opiskeluympäristöön ja asialliseen kohteluun oppimisympäristöissä
- saada opetusta ja ohjausta
- perustutkintokoulutuksessa olevan opiskelijan ja valmentavassa koulutuksessa olevan opiskelijan tulee saada opiskeluhuollon palveluita. Muiden kuin oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa tarkoitettujen opiskelijoiden (at ja eat) osalta koulutuksen järjestäjän tulee antaa opiskelijoille tietoa käytettävissä olevista opiskelijahuollon eduista ja palveluista sekä tarvittaessa ohjata opiskelijaa hakemaan näitä etuja ja palveluita.
- saada opintojen tavoitteiden mukainen, aiemmin hankittu osaaminen tunnustettua
- osallistua koulutuksen kehittämiseen
- opintososiaaliin etuihin ja eräisiin muihin etuihin.

Opetus ammatillisessa peruskoulutuksessa on opiskelijalle maksutonta (L 531/2017). Opetusministeriön asetuksella (A 681/2017) säädetään maksuista, joita koulutuksen ja tutkintojen järjestäjät voivat periä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain nojalla.

- Ammatillisen perustutkinnon päätoimisilla opiskelijoilla on oikeus maksuttomaan ateriaan niinä työpäivinä, jona opetussuunnitelma edellyttää opiskelijan läsnäoloa koulutuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa
- Asuminen koulutuksen järjestäjän osoittamassa opiskelija-asuntolassa on nuorten koulutuksessa ammatillisen perustutkinnon opiskelijoille maksutonta
- Opiskelijoille matkoista aiheutuviin kustannuksiin myönnettävästä tuesta ja opintotuesta päättää Kansaneläkelaitos (KELA)

Opiskelijalla on velvollisuus (L 931/2017, § 94)

- osallistua opetukseen henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa (HOKS) mukaisesti ja suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti
- suorittaa opintonsa enintään yhtä vuotta opintojen laajuudeksi määriteltyä aikaa pidemmässä ajassa
- noudattaa järjestyssääntöjä.

3.6 Kurinpitomenettely

Luksiassa opiskelijoita ohjataan ensisijaisesti kasvatuksellisin keinoin. Mikäli järjestys-sääntöihin liittyvissä asioissa kasvatukselliset keinot eivät auta tai riitä, käytämme ammatillista koulutusta koskeviin säädöksiin sisältyviä kurinpitomenettelyitä.

Kurinpitotoimia ovat (L 931/2017):

- määrääminen poistumaan opetustilasta tai oppilaitoksen alueelta
- poistaminen opetustilasta tai oppilaitoksen alueelta
- opiskeluun osallistumisen epääminen enintään kolmen työpäivän ajaksi
- kirjallinen varoitus
- erottaminen oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi tai
- erottaminen opiskelija-asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

Luksian opiskeluoikeustoimikunta päättää määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskelusta pidättämisestä. Toimialarehtori voi päättää opiskelijan erottamisesta asuntolasta määräajaksi tai jäljellä olevien opintojen ajaksi.

4 Oppimisen ohjaus ja oppimisen suunnittelu

Keskeistä oppimisen ohjauksessa ja oppimisen suunnittelussa on aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ja opiskelijan osaamisen karttuminen. Opiskelija voi hankkia osaamista eri tavoin. Opintojen aikana keskitytään puuttuvan osaamisen hankkimiseen opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti (HOKS) (L 531/2017, 44 §).

Oppimisen ohjauksessa ja oppimisen suunnittelussa otetaan huomioon opiskelijalähtöisyys eli se, että opiskelijan on mahdollista edetä opinnoissaan yksilöllisen suunnitelmansa mukaisesti esimerkiksi opintoja ja työtä yhdistäen. Tavoitteiden saavuttamiseksi valitaan tarkoituksenmukaiset oppimisen ohjauksen tavat ja oppimisympäristöt. Eri ympäristöissä ja eri tavoin hankittu osaaminen tulee tunnistaa ja tunnustaa myös opintojen aikana.

4.1 Lähiopetus

Lähiopetuksella tarkoitetaan opettajan ohjaamaa työskentelyä oppilaitoksen opetus- ja työtiloissa tai muissa oppimis- ja työympäristöissä sekä työpaikoilla.

Opiskelijan tulee osallistua opetukseen henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti (L 531/2017, 94 §).

4.2 Itsenäinen opiskelu

Opiskeluun olennaisesti kuuluva opiskelijan itsenäinen opiskelu syventää oppimista ja osaamisen kehittymistä. Itsenäinen opiskelu voi tapahtua oppilaitoksen tiloissa tai opiskelijan valitsemassa oppimisympäristössä ja se sisältää mm. oppimistehtävien tekemistä

yksin tai ryhmässä, tiedon hankintaa ja lukemista sekä kokeisiin ja näyttöön valmistautumista.

4.3 Etäopetus

Etäopetus on ohjattua tai ohjeistettua opetusta, jolloin opiskelija opiskelee itsenäisesti annettujen ohjeiden mukaan esimerkiksi kotona, työpaikalla tai verkko-opiskeluna. Etäopetus täydentää lähiopetusta ja se voi tapahtua myös ryhmässä. Tarvittaessa opiskelija saa neuvoja ja ohjausta opettajalta mm. puhelimitse, sähköpostin kautta, verkko-opiskelussa oppimisolun, sosiaalisen median keskustelufoorumien tai pikaviestimien avulla. Ulkomaille sijoittuva työpaikalla järjestettävä koulutus ohjataan pääsääntöisesti etäopetuksena.

4.4 Monimuoto-opetus

Monimuoto-opetuksessa lähi- ja etäopetus vuorottelevat erilaisten opetusjärjestelyjen, esim. lähiopetuksen, ohjatun etäopetuksen, työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja verkkoavusteisen opetuksen yhdistelmänä.

4.5 Verkko-opetus ja -ohjaus

Verkko-opetus ja -ohjaus tarkoittavat verkko-oppimisolusta ja muita tieto- ja viestintäteknikan välineitä hyödyntävää opetusta ja ohjausta.

Luksiaassa on käytössä mm. Moodle verkko-oppimisolusta ja Office 365 -ympäristön palvelut, jotka sähköpostin lisäksi mahdollistavat virtuaalisten ryhmätyötilojen ja videoneuvotteluyhteyden käytön sekä tarjoavat opiskelijoille oman tallennustilan.

4.6 Työpaikalla järjestettävä koulutus

Työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa osa tutkinnon ammattitaitovaatimuksista hankitaan työpaikalla käytännön työtehtävissä. Työpaikalla järjestettävän koulutuksen laajuus vaihtelee alakohtaisen tutkinnon ja opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Työpaikalla järjestettävän koulutuksen työpaikan ja Luksian välillä tulee olla voimassa oleva yhteistyösopimus ja opiskelijakohtaiset sopimukset (koulutussopimus tai oppisopimus). Työpaikalla järjestettävä koulutus toteutetaan koulutussopimuksella tai oppisopimuksella. Koulutussopimuksessa osapuolina ovat Luksia ja työpaikan edustaja. Opiskelija saa koulutussopimuksen tiedoksi. Oppisopimuksen osalta työopetus on työnantajan ja opiskelijan välinen sopimus. Lisäksi edellytetään työnantajan ja koulutuksenjärjestäjän välistä oppisopimusta työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta.

Työpaikalla järjestettävän koulutuksen työpaikan hankkii opiskelija itsenäisesti tai opiskelija yhteistyössä ohjaavan opettajan kanssa. Ohjaava opettaja varmistaa, että työpaikalla on tarpeellinen välineistö sekä ammattitaidoltaan, koulutukseltaan ja työkokemukseltaan pätevää henkilökuntaa opiskelijan osaamisen kehittämisen ohjaukseen ja arviointiin.

4.6.1 Työpaikalla järjestettävä koulutus ja työturvallisuus

Työnantaja ja koulutussopimustyöpaikan tarjoaja vastaa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävässä koulutuksessa opiskelijan työturvallisuudesta siten kuin siitä työturvallisuuslaissa (738/2002) säädetään.

Luksia on vakuuttanut opiskelijat työpaikalla järjestettävän koulutuksen ajaksi ja näihin liittyvillä matkoilla.

4.6.2 Työpaikkaohjaajien ja -kouluttajien koulutus

Luksiassa järjestetään työpaikkaohjaajakoulutusta säännöllisesti. Koulutus on maksutonta ja siitä tiedotetaan Luksian verkkosivuilla. Viiden osaamispisteen (osp) työpaikkaohjaajakoulutus perehdyttää:

- ammatilliseen koulutukseen
- työelämäyhteistyöhön ja työpaikalla järjestettävän koulutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen
- opiskelijalähtöiseen ohjaamiseen
- opiskelijan arviointiin työpaikalla

4.7 Kilpailutoiminta oppimisen edistäjänä

Luksia on Skills Finland ry:n jäsen ja osallistuu kansalliseen Taitaja-kilpailutoimintaan oppilaitoksen edustamissa kilpailulajeissa. Ammattitaitokilpailut tarjoavat opiskelijoille mahdollisuuden haasteisiin osana perustutkinnon suorittamista, koska kilpailutehtävät ovat ammattitaitovaatimusten kiitettävän tason mukaisia ja niitä kehitetään yhdessä elinkeinoelämän kanssa. Opiskelijat voivat osallistua ja hankkia kokemusta kilpailutoiminnasta opiskelunsa eri vaiheissa.

II OSA: Koulutuksen järjestäminen

Ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijalle laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin ja erikoistuneempaa osaamista ja työelämän edellyttämän ammattitaidon yhdellä tutkinnon osa-alueella siten, että hän voi tutkinnon tai tutkinnon osan suorittuaan sijoittua työelämään ja suoriutua alansa vaihtelevista tehtävistä kansainvälistyvissä ja muuttuvissa oloissa sekä kehittää ammattitaitoaan läpi elämän. Koulutuksen tarkoituksena on lisäksi edistää tutkintojen tai niiden osien suorittamista (L 531/2017).

Ammatillinen perustutkinto tuottaa yleisen jatko-opintokelpoisuuden ja sen suorittamisen jälkeen voi hakeutua ammattikorkeakouluun, yliopistoon tai suorittamaan ammatti- ja erikoisammattitutkintoa.

Muiden kuin suomen kieltä äidinkielenään puhuvien hakijoiden on osoitettava kielitaitonsa valtakunnallisella kielikokeella tai muulla pyydetyllä tavalla ennen opiskelijaksi valinnan vahvistamista. Maahanmuuttajien ja eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvien opiskelijoiden opetus toteutetaan pääsääntöisesti integroidusti yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa.

5 Ammatillinen tutkinto ja VALMA-koulutus

Ammatillisia tutkintoja ovat ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto. Tutkintojen perusteet sekä nuorille että aikuisille ovat samat. Koulutuksen järjestäjän omia, tutkintokohtaisia opetussuunnitelmia ei enää lainsäädännössä edellytetä. Luksiassa perustutkintojen ja ammatti- ja erikoisammattitutkintojen opintojen tarjonnan pohjaksi tehdään koulutuksen toteutussuunnitelmat (TOTSU) valtakunnallisten tutkintojen perusteiden pohjalta.

Ammatillisten perustutkintojen laajuus on 180 osaamispistettä (osp) josta ammatilliset tutkinnon osat ovat yhteensä 145 osp ja yhteiset tutkinnon osat 35 osp. Ammattitutkintojen laajuus on 120, 150 tai 180 osaamispistettä (osp). Erikoisammattitutkintojen laajuus on 160, 180 tai 210 osaamispistettä(osp).

Ammatilliset tutkinnot muodostuvat ammatillisista tutkinnonosista. Tutkinnossa tai tutkinnon mahdollisissa osaamisaloissa on vähintään yksi pakollinen ammatillinen tutkinnonosa

ja vähintään yksi valinnainen ammatillinen tutkinnonosa. Lisäksi ammatillisiin perustutkintoihin sisältyy yhteisiä tutkinnon osia tutkinnon perusteiden mukaisesti.

Tutkinnonosa on suoritettu, kun opiskelija on osoittanut tutkinnon perusteissa määritellyn osaamisen tai osaaminen on tunnustettu. Tutkinto on suoritettu, kun tutkinnon perusteiden mukaan kaikki tutkinnon muodostumiseksi vaadittavat osat on suoritettu hyväksytysti. (L 531/2017, 50 §)

Luksiassa on tarjolla ammatillisten tutkintojen lisäksi ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta (VALMA), jonka laajuus on 60 osaamispistettä. Valmentava koulutus muodostuu koulutuksen osista. Valmentavan koulutuksen osa on suoritettu, kun opiskelija on osoittanut koulutuksen perusteissa määritellyn osaamisen säädetyllä tavalla tai osaaminen on tunnustettu. Valmentava koulutus on suoritettu, kun koulutuksen perusteiden mukaan kaikki koulutuksen muodostumiseksi vaadittavat koulutuksen osat on suoritettu hyväksytysti. (L 531/2017, 50 §) Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus tulee suorittaa yhdessä vuodessa, ellei suoritusajkaan ole perustellusta syystä myönnetty pidentystä (L 531/2017, 11 §)

Luksian VALMA-koulutus on suunniteltu opiskelijoille, jotka eivät vielä tarkalleen tiedä, mihin ammattiin haluaisivat opiskella tai tarvitsevat lisäohjausta ja mahdollisuuden korottaa peruskoulun arvosanoja tullakseen valituksi ammatilliseen koulutukseen. Koulutus ei ole tutkintoon johtavaa koulutusta, mutta on tavoitteiltaan ja sisällöltään selkeästi ammatilliseen koulutukseen valmentavaa.

5.1 Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) (44 §)

Koulutuksen aloittavalle opiskelijalle laaditaan opiskelijahallintajärjestelmään (Wilma) henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), johon kirjataan yksilölliset osaamisen tunnistamista, tunnustamista, hankkimista, kehittymistä ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot. Koulutuksen järjestäjä vastaa suunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä yhdessä opiskelijan kanssa. Alaikäisen opiskelijan huoltajalla on mahdollisuus osallistua suunnitelman laadintaan ja päivittämiseen.

Suunnitelman laadintaan ja päivittämiseen osallistuu koulutuksen järjestäjän nimeämä opettaja, opinto-ohjaaja tai tarvittaessa muu koulutuksen järjestäjän edustaja. Työpaikan edustaja osallistuu henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laadintaan ja päivittämiseen, jos koulutus järjestetään oppisopimuskoulutuksena tai koulutussopimukseen perustuvana koulutuksena taikka osaaminen osoitetaan työpaikalla. (L 531/2017, 44 § ja 45 §).

Työvoimakoulutukseen valitulle opiskelijalle kirjataan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan suoritettavat opinnot. (L 531/2017, 44 §)

5.2 Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot

Osana tutkintokoulutusta Luksiassa on tarjolla opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja. Tällä hetkellä tarjonnassa on aikuisille opiskeluvalmiuksien testien lisäksi mm. seuraavia opintoja: oppimisen tuki, suomen kielen tuki, matematiikan tuki ja digitaitojen tuki. Opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen tarkoituksena on, että opiskelija hankkii sellaista yksilöllisiin tarpeisiinsa perustuvaa osaamista, joka antaa hänelle edellytykset osallistua tutkintokoulutukseen ja osoittaa osaamisensa näytössä tai muulla tavoin (L 531/2017, 63 §).

Luksiassa opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen tarjontaa lisätään tarpeen mukaan ja niitä tullaan tarjoamaan Luksia-tasoisien opintotarjottimen kautta.

5.3 Erityinen tuki (aikaisemmin erityisopetus)

Luksiassa erityisellä tuella tarkoitetaan opiskelijan henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista pedagogista tukea sekä erityisiä opetus- ja opiskelijajärjestelyjä.

5.3.1 Erityisen tuen tarpeen määrittely

Lain mukaan opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen, jos hän oppimisvaikeuksien, vammaisuuden, sairauden tai muun syyn vuoksi tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä oppimisen ja opiskelun tukea tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten tai osaamistavoitteiden saavuttamiseksi. (L 531/2017, 64 §).

Luksiassa opiskelijan erityisen tuen tarve selvitetään yhdessä opiskelijan kanssa. Erityisen tuen tarpeen määrittelystä vastaa moniammatillinen työryhmä ja työ tehdään yhteistyössä esim. lähettävän peruskoulun, Luksian opiskelijahuollon toimijoiden ja opettajien kanssa. Nimeämisen tukena käytetään HOKS-keskustelun tietoja, lähtötasokartoituksia ja opettajien tekemiä havaintoja. Opiskelijaa ja opiskelijan huoltajaa kuullaan ennen päätöksen tekemistä. Valmistelun jälkeen päätöksen opiskelijan erityisestä tuesta tekee toimialarehtori.

5.3.2 Erityisen tuen toteutus

Erityisen tuen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisen ammattitaidon ja osaamisen. Opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan (HOKS) merkitään opiskelijan tarvitsema ohjaus ja tuki sekä erityisen tuen sisältö. Erityistä tukea ei tule käsitellä erillisenä toimintona, vaan se on osa kaikkea opiskelijan opetusta ja ohjausta.

Luksiassa erityisen tuen sisällön kirjaamisesta opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan vastaa toimipisteen erityisopetuksesta vastaava opettaja tai opiskeluvalmentaja. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä opiskelijan ja ala-ikäisen opiskelijan huoltajien kanssa. Ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamista arvioidaan koko koulutuksen ajan. Ryhmänohjaaja/tutkinnonohjaaja/vastuukouluttaja, opintoalan erva ja opiskelijaa opettavat opettajat seuraavat säännöllisesti opiskelun edistymistä ja tukitoimien riittävyttä sekä kirjaavat opintojen edistymisen HOKS:iin.

6 Osaamisen arviointi

6.1 Arvioinnin tehtävät ja tavoitteet

Opiskelijalle annetaan palautetta hänen osaamisensa kehittymisestä tutkinnon suorittamisen tai koulutuksen aikana. Palautteella ohjataan ja kannustetaan opiskelijaa henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä kehitetään edellytyksiä itsearviointiin. Tutkintokoulutuksen ja valmentavan koulutuksen aikana opiskelijan osaamisen kehittymistä arvioivat ja siitä antavat palautetta opetuksesta vastaavat opettajat ja muut opiskelijan opetukseen, ohjaukseen ja tukeen osallistuvat koulutuksen järjestäjän edustajat, sekä työpaikalla järjestettävän koulutuksen aikana myös vastuullinen työpaikkaohjaaja (L 531/2017, 51 §).

Ohjauksen ja kannustuksen lisäksi arviointi tuottaa tietoa osaamisen tasosta opiskelijalle, opettajille ja työnantajille sekä jatko-opintoihin pyrkimistä varten. Osaamisen arvioinnilla kuvataan opiskelijan osaamista sekä varmistetaan tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttaminen. Opiskelijan osaamista arvioidaan monipuolisesti ja osaamisen arviointi perustuu tutkinnon tai koulutuksen perusteissa kuvattuihin ammattitaitovaatimuksiin ja osaamistavoitteisiin.

Ammatillisen perustutkinnon perusteiden mukaisista ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista voidaan joissakin tapauksissa poiketa perustellusta syystä (L 531/2017, 66 §). Päätöksen osaamistavoitteista poikkeamisesta tekee toimialarehtori.

Mikäli erityisen tuen piiriin nimetty opiskelija ei saavuta jossakin tutkinnon osassa tutkinnon perusteissa ilmaistua T1-tason osaamista, osaamisen arviointia voidaan mukauttaa ja opintosuoritusotteeseen ja todistukseen merkitään mukautettu arvosana. Päätöksen opiskelijan osaamisen arvioinnin mukauttamisesta tekee toimialarehtori.

6.2 Arvioinnista tiedottaminen

Opiskelijalla on oikeus saada tieto arviointiperusteiden soveltamisesta osaamisensa arviointiin (L 531/2017, 55 §). Opintojen kokonaisuudesta ja osaamisen arvioinnista tiedotetaan opiskelijoille opintojen alkuvaiheessa ja osana opiskelijan oppimisen ohjausta. Silloin vastuukouluttajat, ryhmänohjaajat tai tutkinnonohjaajat kuvaavat tutkinnon kokonaisuuden ja yleiset tutkinnon suorittamisen tavat. Lisäksi opiskelijoille tiedotetaan seuraavista arviointiin liittyvistä asioista:

- arvioinnin tehtävät ja tavoitteet eli miksi arvioidaan
- tutkintojen ja koulutuksen suorittamisen tavat
- tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset, mahdolliset arvioinnin kohteet ja kriteerit ja yhteisten opintojen osaamistavoitteet eli mitä arvioidaan
- aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- ohjaavan palautteen merkitys
- osaamisen osoittaminen (näytöt)
- arvosanan muodostuminen ammatillisessa tutkinnossa osaamisen arvioinnin pohjalta
- arvioinnista päättäminen
- arvosanan uusiminen ja korottaminen
- osaamisen arvioinnin oikaiseminen
- mahdollinen opintojen etenemisen edellyttämä osaaminen
- arvosanojen dokumentointi
- opintosuoritusotteen ja tutkintotodistuksen sisältö
- muut todistukset.

Tiedottamisesta vastaavat oppilaitoksen johto, vastuukouluttajat/ryhmänohjaajat/tutkinnonohjaajat, opettajat ja opinto-ohjaajat. Vastuukouluttajan, ryhmänohjaajan tai tutkinnonohjaajan vastuulla on koko tutkinnon rakenteesta ja arvioinnin yleisistä periaatteista kertominen. Opetushenkilöstö vastaa opettamansa tutkinnon osan arviointiin liittyvästä tiedottamisesta opintojen alkaessa ja opintojen aikana. Tiedottamisen välineinä ovat mm.

- tutkinnon perusteet
- tutkinnon osan toteutussuunnitelma (TOTSU)
- opiskelijan opas
- ohjaustunnit ja -keskustelut sekä
- oppilaitoksen opiskelijahallintajärjestelmä Wilma ja www-sivut.

6.3 Osaamisen arviointi ja näytöt

Opiskelijalle järjestetään mahdollisuus osoittaa osaamisensa mahdollisimman pian sen jälkeen, kun hänen arvioidaan saavuttaneen tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet. Tutkinnon osien edellyttämä ammattitaito ja osaaminen osoitetaan tekemällä käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa (*näyttö*). Näytössä opiskelija osoittaa, miten hyvin hän on saa-

vuttanut tutkinnon perusteissa määritellyn keskeisen ammattitaidon tai osaamisen. Yhteisten tutkinnon osien suorittamiseksi vaadittava osaaminen voidaan tarvittaessa osoittaa myös muulla tavoin.

Arvioinnin tulee kattaa kaikki suoritettavan tutkinnon tai koulutuksen osan perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet. Arvioijat arvioivat opiskelijan osaamisen tutkinnon tai koulutuksen osittain sekä yhteisten tutkinnon osien osalta osa-alueittain. Osaamisen arvioinnin perusteella arvioijat antavat ammatillisten tutkinnon osien, yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden sekä valmentavan koulutuksen osien arvosanat viivytyksettä osaamisen arviointiasteikon mukaisesti. Valmentavan koulutuksen osien suorittamiseksi vaadittava osaaminen osoitetaan muulla tavoin kuin näytössä. Koulutuksen osien osaaminen arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty (A 673/2017, 12 §).

Opiskelija osallistuu suoritustensa itsearviointiin. Itsearviointi ei vaikuta osaamisen arviointiin tai siitä annettavaan arvosanaan.

Luksia vastaa näytön toteuttamisesta. Näyttö toteutetaan pääsääntöisesti työpaikoilla käytännön työtilanteissa. Perustellusta syystä näyttö voidaan kuitenkin järjestää myös muualla kuin työpaikalla, esimerkiksi työelämän kaltaisessa oppimisympäristössä. Näytöympäristön tulee mahdollistaa tutkinnon perusteissa määrätyn osaamisen osoittaminen. Perustellusta syystä näytössä osoitettua osaamista voidaan täydentää muulla osaamisen arvioinnilla. Opiskelija voi osallistua näyttöön osaamisen hankkimistavasta riippumatta.

6.4 Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Koulutuksen järjestäjän tehtävä on selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen esitettyjen asiakirjojen ja muun selvityksen perusteella (L 531/2017, 46 §). Lisäksi koulutuksen järjestäjän tehtävä on tunnustaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen, joka vastaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita (L 531/2017, 47 §).

Osaamisen tunnistamisessa on kyse siitä, että selvitetään, millaista osaamista opiskelija on hankkinut esim. aiemmillä opinnoilla tai aiemmin tehdyllä työllä. Aikaisemmin hankittua osaamista verrataan tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja osaamistavoitteisiin. Osaamista tulee tunnistaa opintojen alussa, ennen uuden tutkinnon osan opintojen aloittamista sekä opintojen aikana.

6.5 Osaamisen arvioijat ja arvosanasta päättäminen

Ammatillisten tutkinnon osien osaamisen arvioinnin toteuttavat ja arvioinnista päättävät yhdessä tutkinnon osittain koulutuksen järjestäjän nimeämät kaksi arvioijaa.

Toinen arvioijista on opettaja tai erityisestä syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja ja toinen työelämän edustaja. Erityisestä syystä arvioinnin voi toteuttaa ja arvioinnista päättää myös kaksi opettajaa tai muuta koulutuksen järjestäjän edustajaa.

Valmentavan koulutuksen osien sekä yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden osaamisen arvioinnin toteuttaa ja arvioinnista päättää opettaja tai erityisestä syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja. Silloin kun yhteinen tutkinnon osa tai sen osa-alue toteutetaan ja arvioidaan ammatillisen tutkinnon osan yhteydessä, osaamisen arvioinnissa voidaan kuulla työelämän edustajaa.

Luksia perehdyttää työelämää edustavat arvioijat osaamisen arviointiin.

Tutkintokoulutuksen tai valmentavan koulutuksen opiskelijalle on varattava tilaisuus tutustua kirjalliseen tai muutoin tallennettuun osaamisen arvioinnin perusteella syntyneeseen arviointiaineistoon. Arviointiaineisto, jonka pohjalta tutkintotodistukseen tulevat arvosanat on annettu, on säilytettävä vähintään kuuden kuukauden ajan arvosanan antamisesta. (A 673/2017, 13 §) Arvioinnin dokumentointi tulee tehdä sellaisella tarkkuudella, että sen avulla voidaan tarvittaessa tehdä uusi arviointi.

6.6 Erityinen tuki ja osaamisen arviointi

Erityisen tuen piiriin nimetyn opiskelijan opetus ja ohjaus on suunniteltava siten, että opiskelija voi saavuttaa tutkinnon perusteiden tavoitteet.

Mikäli on ilmeistä, että erityisen tuen opiskelija ei opetuksen tukitoimista ja arvioinnin järjestelyistä huolimatta saavuta tutkinnon osan tai osa-alueen tavoitteita tyydyttävällä (T1) tasolla, tavoitteita voidaan mukauttaa. Jos osaamisen arviointia mukautetaan, toimialarehtori tekee siitä päätöksen.

Koulutuksen järjestäjä ei kuitenkaan saa antaa tutkintotodistusta tai todistusta suorite-
tuista tutkinnon osista, jos mukauttamisen tai erityisten opiskelijajärjestelyjen käyttämisen vuoksi opiskelija ei ole saavuttanut keskeisiä tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita. Luksiassa annetaan tällöin todistus opiskelijan osaamisesta.
(L 531/2017, 57 §)

6.7 Arviointiaineiston säilyttäminen

Arviointiaineistolla tarkoitetaan sitä dokumenttien kokonaisuutta, joka on ollut käytössä osaamisen arvosanasta päätettäessä. Arviointiaineiston säilyttää arviointipäätöksen tehnyt ja sen opiskelijahallintajärjestelmään merkinnyt opettaja tai muu arvioija kuusi kuukautta arviointipäätöksestä.

6.8 Arvioinnin uusiminen ja arvosanan korottaminen

Opiskelijalla on oikeus korottaa tai uusia osaamisen arvioinnin perusteella saamansa arvosana (L 531/2017, 56 §). Luksiassa tämä on mahdollista opintojen aikana. Muuna aikana arvosanan uusimisesta ja arvosanan korottamisesta peritään Luksian määrittelemä maksu.

Osaamisen arvioinnin jälkeen opiskelija suunnittelee yhdessä tutkinnon osan tai osa-alueen arvioinnista vastanneen arvioijan kanssa uuden suoritustavan ja sen ajankohdan.

6.9 Arvioinnin oikaiseminen

Opiskelijalla on oikeus saada tieto arviointiperusteiden soveltamisesta häneen. Jos opiskelija on tyytymätön saamaansa osaamisen arviointiin, hän voi pyytää siihen oikaisua arvioijilta 14 päivän kuluessa siitä, kun hänellä on ollut tilaisuus saada arvioinnin tulokset sekä tieto arviointiperusteiden soveltamisesta suoritukseensa. Arvioijien on tehtävä päätös ilman aiheetonta viivytystä. Luksiassa arvioijien, joille on tullut oikaisupyyntö osaamisen arviointiin liittyen, on viipymättä oltava yhteydessä toimialarehtoriin.

Tutkintokoulutuksen opiskelija voi pyytää asianomaiselta työelämätoimikunnalta kirjallista oikaisua edellä kuvattuun arvioinnin tarkistamista koskevaan arvioijien päätökseen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos arviointi on ilmeisesti virheellinen, työelämätoimikunta voi määrätä uuden arvioinnin sekä perustellusta syystä edellyttää uusien arvioijien asettamista.

Valmentavan koulutuksen opiskelija voi pyytää rehtorilta kirjallisesti oikaisua edellä kuvattuun arvioinnin tarkistamista koskevaan arvioijien päätökseen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos arviointi on ilmeisesti virheellinen, rehtori voi määrätä uuden arvioinnin sekä perustellusta syystä asettaa uuden arvioijan. (L 531/2017, 55 §)

6.10 Todistukset

Opintonsa hyväksytysti suorittanut opiskelija saa tutkintotodistuksen. Tutkintotodistus on virallinen asiakirja, jonka sisällössä noudatetaan Opetushallituksen vahvistamia todistumalleja.

Kadonneen todistuksen tilalle ei anneta uutta todistusta, mutta oppilaitos voi antaa todistuksesta maksullisen jäljennöksen.

7 Opiskelua tukevat palvelut

Opiskelua tukevien palveluiden tavoitteena on ohjata ja tukea opiskelijoita ja heidän kehittymistään tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan aktiivisiksi jäseniksi. Opiskelua tukevia palveluita järjestetään opettajien ja opiskelua tukevan henkilöstön tiiviinä yhteistyönä, jolla varmistetaan opiskelijoille turvallinen, oppimista edistävä opiskeluympäristö ja mahdollistetaan yksilöllinen ohjaus ja huolenpito sekä apu ongelmatilanteissa.

7.1 Opinto-ohjaus ja sen tavoitteet

Opinto-ohjaus on koko koulutuksen ajan kestävä prosessi, jossa opiskelija saa tarvitsemaansa tukea, ohjausta ja kannustusta opiskelun eri vaiheissa. Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija

- saa riittävästi tietoa koulutuksestaan ennen sen aloitusta ja sen aikana
- saa hyvissä ajoin ja riittävästi tietoa opiskelemaansa tutkintoon liittyvistä edellytyksistä ja tarjolla olevista ohjaus- ja tukimuodoista
- tietää tutkintoonsa sisältyvät tutkinnon osat ja opinnot ja niiden valinnan mahdollisuudet
- osaa suunnitella opintonsa ja laatia henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa yhteistyössä tutkinnonohjaajan/ryhmäohjaajan/vastuukouluttajan ja/tai opinto-ohjaajan kanssa
- harjaantuu oppimisen taidoissa ja sitoutuu opiskeluun sekä ottaa vastuun opintojen etenemisestä
- osaa seurata opintosuoritusten kertymistä ja hakea tukea opintojensa suunnitteluun
- osaa toimia opiskeluyhteisössään, osaa kehittää opiskelu- ja vuorovaikutustaitojaan ja itsetuntemustaan sekä arvioida omaa toimintaansa ja tuotoksiaan
- osaa tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja
- saa tukea opiskelunaikaisessa elämäntilanteessaan
- osaa käyttää yhteiskunnan tarjoamia palveluita ja muita ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluja.

7.1.1 Opiskelijan oikeus opinto-ohjaukseen

Laki ammatillisesta koulutuksesta (L 531/2017, 61 §) määrittelee sen, että opiskelijalla on oikeus saada opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa perustutkinnon ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisen. Opiskelijalla on lisäksi oikeus henkilökohtaiseen ja muuhun tarpeelliseen opinto-ohjaukseen.

7.1.2 Opinto-ohjauksen toteuttaminen

Opinto-ohjausta toteutetaan Luksiassa laaditun opinto-ohjauksen suunnitelman mukaisesti. Opinto-ohjauksen käytännön toteutus kuuluu koko oppilaitoksen henkilökunnalle, mutta päävastuu sen suunnittelusta ja toteutuksesta on Luksiassa opinto-ohjaajilla, ryhmäohjaajilla/tutkinnohjaajilla ja vastuukouluttajilla. Opinto-ohjaaja toimii ohjauksen asiantuntijana. Hän suunnittelee, koordinoi ja kehittää ohjaustoimintaa, konsultoi ryhmäohjaajia/tutkinnohjaajia ja muuta henkilöstöä ohjaukseen liittyvissä kysymyksissä, ohjaa opiskelijaa henkilökohtaisesti sekä osallistuu markkinointiin.

Päävastuu opiskelijan henkilökohtaisesta ohjauksesta on vastuukouluttajalla/ryhmäohjaajalla/tutkinnohjaajalla. Heidän tehtävänä on myös seurata opiskelijan opintoihin osallistumista ja opintojen edistymistä säännöllisesti.

7.2 Opintojen etenemisen seuranta ja varhainen puuttuminen

Opiskelijan osaaminen voi karttua useilla erilaisilla tavoilla. Opiskelijan tulee osallistua opetukseen oman henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa (HOKS) mukaisesti ja ilmoittaa poissaoloistaan. Osallistuminen oppitunneille, työpaikalla järjestettävään koulutukseen ja näyttöihin on oleellinen osa oppimista ja opintojen etenemistä. Opettajat ovat velvollisia merkitsemään opiskelijan poissaolot sähköiseen päiväkirjaan.

Luksiassa korostetaan opiskelijan omaa aktiivisuutta ja vastuuta opintojensa etenemisen seuraamisessa. Opinnot on suositeltavaa suorittaa säännöllisellä ja tasaisella rytmillä tutkinnon laajuuden mukaisessa ja henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa suunnitellussa ajassa. Ryhmäohjaaja/ tutkinnohjaaja ja vastuukouluttaja seuraavat ryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemistä ja puuttuvat mahdollisimman nopeasti tilanteisiin, joissa opinnot eivät etene suunnitelman mukaisesti.

Huoltajien on suositeltavaa seurata alaikäisen huollettavansa opintojen etenemistä ja poissaoloja sähköisessä järjestelmässä ja tarvittaessa olla yhteydessä ryhmäohjaajaan, tutkinnohjaajaan tai opettajaan. Poissaoloihin tai muulla tavoin huolestuttavaan opiskelijan tilanteeseen on hyvä tarttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ryhmäohjaaja/tutkinnohjaaja tai opettaja on yhteydessä huoltajiin, jos poissaoloja ei ole selvitetty ja/tai niitä on opintojen etenemistä haittaava määrä tai on muuten syytä huolestua opiskelijan opinnoista tai hyvinvoinnista. Opiskelijoita, joilla on opiskelu- tai oppimisvaikeuksia, poissaoloja opinnoista tai elämänhallintaan liittyviä vaikeuksia tuetaan moniammatillisen opiskeluhuollon toimijoiden (ryhmäohjaaja/vastuukouluttaja, opinto-ohjaaja, kuraattori, terveydenhoitaja, erityisopettaja ja toimialarehtori) yhteistyönä.

Varhainen puuttuminen estää opiskelijan ongelmien vaikeutumisen, edistää hänen ongelmiensa ratkaisemista ja turvaa hänen tarvitsemansa tuen tarjoamisen riittävän ajoissa.

7.3 Opiskeluhuolto ja sen tavoitteet

Opiskeluhuolto on opiskelijan hyvän oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä, ylläpitämistä ja niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Opiskeluhuollon tavoitteena on luoda turvallinen ja terveellinen opiskeluympäristö sekä edistää oppilaitosyhteisön fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia ja viihtyisyyttä (L 531/2017 99 § ja L 1287/2013 kokonaisuudessaan).

Opiskeluhuollolla edistetään opiskelua vaikeuttavien asioiden, opiskelijan terveydentilasta tai toimintakyvyn muutoksista johtuvien sekä muiden ongelmien varhaista tunnistamista ja niihin puuttumista sekä ehkäistään opintojen keskeyttämistä. Alaikäisten opiskelijoiden kohdalla opiskelijahuollon toimijat tekevät yhteistyötä huoltajien kanssa.

Opiskelijoille tiedotetaan opiskeluhuollon palveluista, paikallisista tukiverkostoista ja toimijoista opiskelun alkaessa.

7.4 Opiskeluhuollon toteuttaminen

Opiskelijoiden hyvinvoinnista huolehtii koko Luksian henkilökunta. Jokaisen tärkeä tehtävä on edistää välittämisen kulttuuria ja kiinnittää huomiota siihen, että vuorovaikutus on kannustavaa ja vahvistaa opiskelijan itsetuntoa. Tavoitteena on tukea opiskelijan kasvua, tasapainoista kehitystä ja ammatti-identiteetin muodostumista. Jokaisella on velvollisuus puuttua heti huolestuttaviin tilanteisiin.

Opiskelijaa ja opiskelua tuetaan ennaltaehkäisevästi. Tässä tehtävässä keskeisessä roolissa ovat opiskelijan lähellä päivittäin työskentelevät opettajat, ryhmänohjaajat/tutkinnonohjaajat ja vastuukouluttajat, jotka yhdessä muun henkilöstön kanssa huolehtivat ryhmänsä tuen toteuttamisesta. Nuoria opiskelijoita tuetaan opiskelua edistävässä arjen hallintaan, hyvinvointiin, kasvamiseen ja persoonallisuuden kehittymiseen liittyvissä asioissa. Yleinen tuki on myös oppimisvaikeuksia, terveydellisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia ongelmia ennaltaehkäisevää. Lisäksi tuetaan yhteistyötaitojen ja yhteisöllisyyden kehittymistä. Aktiivinen yhteistyö opiskelijan kodin tai muun lähipiirin kanssa on keskeistä opiskeluun liittyvien monipuolisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Ryhmänohjaajan, tutkinnonohjaajan ja opettajan yhteistyö huoltajien, opiskeluhuollon, ja muun tarvittavan yhteistyöverkoston kanssa on tärkeä edellytys ennaltaehkäisevän tuen toteutumiselle.

Opiskeluhuollon ohjausryhmä

Opiskeluhuollon ohjausryhmä on koulutuksenjärjestäjätasoinen. Ohjausryhmän muodostavat Luksian nimeämät edustajat ja sidosryhmien edustajat. Ohjausryhmän tehtävänä on opiskeluhuollon yleinen suunnittelu, kehittäminen, ohjaus ja arviointi. Opiskeluhuollon ohjausryhmässä ei käsitellä yksittäisten opiskelijoiden asioita.

Yksikkökohtainen hyvinvointityöryhmä

Yksikkökohtaista monialaista hyvinvointityöryhmää johtaa toimialarehtori. Ryhmiä muodostettaessa otetaan huomioon opetuksen, opinto-ohjauksen, erityisen tuen, psykososiaalisten palvelujen ja terveydenhoidon ammattiryhmien edustajien kuulumisen ryhmiin.

Yksikkökohtaisen hyvinvointityöryhmän tehtävänä on yksikkökohtaisen opiskeluhuollon suunnittelu, kehittäminen, toteuttaminen ja arviointi. Yksikkökohtaisessa hyvinvointityöryhmässä ei käsitellä yksittäisten opiskelijoiden asioita. Suunnittelu- ja kehittämistyössä ryhmän on kuultava opiskelijoita.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon palvelut

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja ja monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa. Oppilaitoskohtainen yksilöllisen opiskeluhuollon asiantuntija-ryhmän muodostaa tilannekohtaisesti koottu ryhmä, johon voi kuulua lääkäri, terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori, opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja tai muu opiskelijan kannalta keskeinen opettaja tai opiskelijan nimeämä henkilö. Ryhmän kokoaa se opiskeluhuollon tai oppilaitoksen henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu.

7.5 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Luottamuksellinen ja kunnioittava kodin ja koulun välinen yhteistyö mahdollistaa yhteisen vastuun ottamisen nuorten hyvinvoinnista ja opiskelun onnistumisesta. Nuorella itsellään

on kuitenkin ensisijainen vastuu opintojen edistymisestä ensimmäisestä lukuvuodesta lähtien.

Luksiaassa huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä koko koulutuksen ajan. Yhteistyön tavoitteena on tukea opiskelijoiden opintojen etenemistä, kasvua ja elämänhallintaa sekä ohjata työelämään tai jatko-opintoihin siirtymistä. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa opiskelijan itsenäisyyttä ja vastuullisuutta ja mahdollistaa tuen saamisen opiskelijan terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia koskevilla asioilla. Yhteistyötä tehdään myös täysi-ikäisten opiskelijoiden kotiväen kanssa tilanteen mukaan säädökset ja salassapitovelvollisuudet huomioon ottaen.

Ennen opintojen alkamista tulevien opiskelijoiden huoltajille pidetään infotilaisuuksia Luksian koulutustarjonnasta sekä koulutuksen sisällöstä ja edellytyksistä yläkoulujen huoltaja-/jatkokoulutusiltojen yhteydessä. Lisäksi huoltajilla on mahdollisuus tulla tutustumaan tiloihin, kuulemaan ja keskustelemaan opiskelusta Avoimet ovet -tapahtumien yhteydessä. Opiskelijoita ja heidän huoltajiaan autetaan opiskelupaikan valintaan liittyvissä asioissa, esim. terveydellisissä kysymyksissä.

Opiskelun alkuvaiheessa huoltajille/kotiväelle järjestetään tilaisuuksia, joissa kerrotaan opiskelun sisällöstä, Luksian opiskelukäytännöistä ja keskustellaan huoltajien mieltä askarruttavista asioista. Huoltajia kannustetaan jo alkuvaiheessa aktiiviseen yhteydenpitoon ja ottamaan heti yhteyttä oppilaitokseen, kun joku asia painaa mieltä tai ilmenee kysyttävää.

Huoltajat voivat seurata alaikäisen opiskelijan opintojen etenemistä ja opetukseen osallistumista sähköisen huoltajaliittymän avulla. Ryhmänohjaaja/tutkinnonohjaaja on tärkein henkilö yhteydenpidossa huoltajiin opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisissa asioissa. Ryhmänohjaaja / oppimisympäristön opettaja on yhteydessä huoltajiin, jos opinnoissa ilmenee huolenaiheita, esim. selvittämättömiä poissaoloja.

7.6 Opintotoimisto

Opintotoimistossa työskentelevät opintosihteerit palvelevat opiskelijoita neuvomalla ja opastamalla monipuolisesti opiskeluun liittyvissä asioissa. Opintosihteerit huolehtivat opiskelijarekisterin ylläpidosta, antavat tarvittaessa opiskelutodistuksen, opintosuoritusotteen sekä todistukset. Lisäksi opiskelija saa opintotoimistosta monenlaisia opiskeluun ja opiskelijaetuuksiin liittyviä lomakkeita sekä neuvontaa niiden täyttämässä ja menettelytavoissa. Opintosihteerit hoitavat myös tilastointiin ja opiskelijoita koskeviin vakuutuksiin liittyviä asioita sekä toimivat tiedonvälittäjinä useille viranomaistahoille mm. Kelaan opiskelun jatkumiseen liittyvissä asioissa.

Opiskelija ilmoittaa muuttuneet nimi-, osoite- ja puhelinnumeronsa opintotoimistoon. Myös opintojen keskeyttämisilmoitus ja eroilmoitus tehdään opintotoimistoon.